

<<< מצוה גדולה להעביר הלאה אם ע"י אימייל ואם ע"י הדפסה, להגדיל תורה ולהאדירה.

מאור אהרן

פרשת ויקהל

ל"ה ב'. ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה' כל העושה בו מלאכה יומת. פרש"י וז"ל ששת ימים הקדים להם אזהרת שבת לציווי מלאכת המשכן לומר שאינו דוחה את השבת עכ"ל, יל"ה דהא כבר כתיב לעיל (כי תשא פל"א מקרא י"ג) ואתה וגו' אך את שבתתי תשמרו כי אות היא ביני ובניכם לדתיתכם לדעת כי אני ה' מקדשכם ופרש"י וז"ל אך שבתתי תשמרו אע"פ שתהיו רדופין בזריזות המלאכה שבת אל תדחה מפניה כו' עכ"ל, וא"כ למה נשנה שוב, וכן קשיא בהא דכתיב ויקרא קדושים פי"ט מקרא ל' ועמש"כ שם.

ל"ה כ"ד. כל מרים תרומת כסף ונחשת הביאו את תרומת ה' וכל אשר נמצא אתו עצי שטים לכל מלאכת העבודה הביאו. הא דכתיב וכל אשר נמצא אתו, לכאורה היינו כהא דכתיב לעיל (מקרא כ"ג) וכל איש אשר נמצא אתו תכלת וגו', ויל"ה מהא דכתיב לעיל (תרומה פכ"ה מקרא ה') וערת אלים מאדמים וערת תחשים ועצי שטים ופרש"י וז"ל ועצי שטים ומאין היו להם במדבר פירש רבי תנחומא יעקב אבינו צפה ברוה"ק שעתידין ישראל לבנות משכן במדבר והביא ארזים למצרים ונטעם וצוה לבניו ליטלם עמהם כשיצאו ממצרים עכ"ל, ומשמע דהיו העצי שיטים עומדים בצד מיוחד למשכן ולא שהיה נמצא אצל אנשים סתם כהכסף וזהב וכו', וי"ל דנהי נמי שיעקב אבינו ידע שיצטרך למשכן מ"מ כשצוה לא אמר שזה בשביל המשכן והם נטלו מפני הציווי בלי לדעת למה הם צריכים וממילא לא עמדו בצד מיוחד למשכן אלא כ"א נטל מי שנטל וזהו הלשון דכתיב וכל אשר נמצא אתו, וק"ל.

ל"ה ל'. ויאמר משה אל בני ישראל ראו קרא ה' בשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה. פרש"י וז"ל חור בנה של מרים היה עכ"ל, וכתב בשפתי חכמים וז"ל דק"ל למה לא יחסו אלא עד חור לא הול"ל אלא בצלאל בן אורי למטה יהודה ומתרץ חור בנה של מרים היה שהיתה נביאה ולכך זכה לזה עכ"ל, ומבואר מדברי השפ"ח דבצלאל זכה משום מרים וכן מבואר בהא דארז"ל (שמו"ר א' כ') ויטב אלקים כו' ומרים יצא ממנה בצלאל כו' ע"כ יעו"ש, אמנם מאידך מצינו דארז"ל (תנחומא ויקהל ד') ראו קרא ה' בשם בצלאל בן אורי בן חור מה

ל"ה י"א. את המשכן את אהלו ואת מכסהו את קרסיו ואת קרשיו את בריחיו את עמדי ואת אדניו. הנה המשך סדר הציווי הוא כך, ארון (מקרא י"ב) כפרת (שם), פרכת (שם), שולחן (מקרא י"ג), מנורה (מקרא י"ד), שמן המאור (שם), מזבח הקטורת (מקרא ט"ו), שמן המשחה (שם), קטורת הסמים (שם), מסך דהמשכן (שם), מזבח העולה (מקרא ט"ז), כיור וכנו (שם), חצר (מקרא י"ז), והנה להלן (פל"ו) נמי כתיב אלו הדברים בסדר אחר וכדלהלן, משכן ופרכת (מקרא ל"ה), מסך דהמשכן (מקרא ל"ז), ארון (פל"ז מקרא א'), כפרת (מקרא ו'), שולחן (מקרא י'), מנורה (מקרא י"ז), מזבח הקטורת (מקרא כ"ה) שמן המשחה וקטורת הסמים (מקרא כ"ט), מזבח העולה (פל"ח מקרא א'), כיור וכנו (מקרא ח'), חצר (מקרא ט'), וצ"ב למה לא נשנה באותו הסדר.

ל"ה י"א. את המשכן את אהלו ואת מכסהו את קרסיו ואת קרשיו את בריחיו את עמדי ואת אדניו. הנה המשך סדר הציווי הוא כך, ארון (מקרא י"ב) כפרת (שם), פרכת (שם), שולחן (מקרא י"ג), מנורה (מקרא י"ד), שמן המאור (שם), מזבח הקטורת (מקרא ט"ו), שמן המשחה (שם), קטורת הסמים (שם), מסך דהמשכן (שם), מזבח העולה (מקרא ט"ז), כיור וכנו (שם), חצר (מקרא י"ז), והנה להלן (פל"ו) נמי כתיב אלו הדברים בסדר אחר וכדלהלן, משכן ופרכת (מקרא ל"ה), מסך דהמשכן (מקרא ל"ז), ארון (פל"ז מקרא א'), כפרת (מקרא ו'), שולחן (מקרא י'), מנורה (מקרא י"ז), מזבח הקטורת (מקרא כ"ה) שמן המשחה וקטורת הסמים (מקרא כ"ט), מזבח העולה (פל"ח מקרא א'), כיור וכנו (מקרא ח'), חצר (מקרא ט'), וצ"ב למה לא נשנה באותו הסדר.

הוצרך לחזור להזכיר (פי' לחור) כאן אלא שנתן נפשו להקב"ה בשעה שבקשו לעשות את העגל עמד כנגדם וגער בהם והרגוהו א"ל הקב"ה חייך אני פורע לך משלו מלה"ד כו' כך חור נתן להקב"ה נפשו במעשה העגל א"ל הקב"ה כך עשית חייך כל בנים שיצאו ממך אני מגדלן בעולם שנאמר ראו קרא ה' בשם בצלאל בן אורי בן חור וימלא אתו רוח אלקים כו' ע"כ, ונמצא מבואר דבצלאל זכה משום חור ולא כהמדרש דלעיל דזכה משום מרים, ואולי המדרשים לא פליגי דנימא דבצלאל זכה משום חור ומרים יחד דבלא מרים חור לא היה מגיע לדרגתו ובלא חור בצלאל לא היה מגיע לדרגתו, ועמש"כ בתור"ת (לעיל שמות פ"א מקרא כ"א) אות ל' דאפשר דחז"ל פליגי אם זכות המילדות עמדה רק למשה ואהרן או גם לדורותיהן הבאים יעו"ש, ואפשר דהמדרשים דהכא למה בצלאל זכה נמי פליגי בהנ"ל.

ולו"ד השפ"ח אולי אפ"ל דברי רש"י הכי, דאע"פ שחור בנה של מרים היה שהיתה משבט לוי מ"מ יחסו הכתוב לחור למטה יהודה והיינו משום שמרים נישאה לכלב בן יפונה (כדפרש"י משפטים פכ"ד מקרא י"ד) שהיה משבט יהודה כדכתיב (במדבר מסעי פל"ד מקרא י"ט) למטה יהודה כלב בן יפנה. (ולכאורה נמצא דכלב ומרים ישבו שבעה בעת מעשה העגל, וקצת צ"ב שלא הוזכר במקרא בהדיא על הריגתו דחור וקבורתו).

והנה צ"ב ההפרש דאילו חור קיבל שכר על מסי"נ על שמיחה על העגל ונהרג, ומשא"כ שבעים זקנים שמסרו נפשם והרגום קודם חור בעגל על שמיחו ג"כ כדארו"ל תנחומא (בהעלותך י"א) לא הוזכר שקיבלו שכר, ובאמת בתנחומא (שם ט"ז) יש דעה שהע' זקנים לא נהרגו בעגל אלא נשרפו במתאוננים יעו"ש.

ל"ו ו'. ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקדש ויכלא העם מהביא. יש לדקדק דלכאורה היה הכתוב צ"ל איש ואשה אל יביאו עוד תרומה.

ל"ו ל"ז. ויעש מסך לפתח האהל תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר מעשה רקם. יש לדקדק דלעיל (פל"ה מקרא ט"ו) כתיב ואת מסך הפתח לפתח המשכן.

ל"ז י"ז. ויעש את המנרה זהב טהור מקשה עשה את המנרה ירכה וקנה גביעיה כפתריה ופרחיה ממנה היו. הנה מבואר מהא דבצלאל הוא שעשה את המנורה, וכן מבואר מדכתיב לעיל (כי תשא פל"א מקרא ח') ואת השלחן ואת כליו ואת המנרה הטהרה וגו' (ועמש"כ שם), ויל"ה מדכתיב לעיל (תרומה פכ"ה מקרא ל"א) ועשית מנרת זהב טהור מקשה תיעשה המנרה וגו' ופרש"י וז"ל תיעשה המנורה מאליה לפי שהיה משה מתקשה בה א"ל הקב"ה השלך את הככר לאור והיא נעשית מאליה לכך לא נכתב תעשה עכ"ל ומבואר דמשה עשה את המנורה, וכן מבואר מהא דאמרי' (מנחות כ"א א') תניא ריב"ז אומר כו' ומנורה של אש ירדו מן השמים וראה משה ועשה כמותם שנאמר כו' ע"כ וחזינו דמשה עשה את המנורה, ושוב נמצא דכתב בשפתי חכמים (תרומה שם) וז"ל והקב"ה כשנתקשה בה (משה) הראהו מנורת אש ואעפ"כ נתקשה בה אמר לו השלך את הככר לאור וזה היה ע"י בצלאל והיא נעשית מאליה בפועל אבל הקב"ה אמר למשה מאליה ודרשו כן מדכתיב תיעשה ביו"ד ולא תעשה הרא"ם האריך כאן ואני קצרתי עכ"ל.

אך עדיין צ"ב דא"כ איך שיך לומר ויעש את המנרה זהב טהור והיינו דקאי על בצלאל והרי באמת המנורה נעשתה מאליה, וי"ל דהנה כתיב לעיל (מקרא א') ויעש בצלאל את הארן וגו' ופרש"י וז"ל ויעש בצלאל לפי שנתן נפשו על המלאכה יותר משאר חכמים נקראת על שמו עכ"ל, וק"ל.

ובמדרש תנחומא (בהעלותך ו') איתא, רבי לוי ברבי אומר מנורה טהורה ירדה מן השמים שאמר לו הקב"ה למשה ועשית מנרת זהב טהור א"ל כיצד נעשה אותה א"ל מקשה תעשה אעפ"כ נתקשה בה וירד משה ושכח מעשיה עלה ואמר רבש"ע שכחתי מעשיה הראה לו הקב"ה למשה ועוד נתקשה בה אמר לו וראה ועשה עד שנטל הקב"ה מטבע של אש והראה לו עשייתה אעפ"כ נתקשה על משה א"ל הקב"ה לך אל בצלאל והוא יעשה אותה ירד משה לבצלאל ומיד עשאה התחיל משה תמה ואומר אני כמה פעמים הראה לי הקב"ה ונתקשיתי לעשותה ואתה שלא ראיתיה אותה עשית מדעתך בצלאל בצל אל היית עומד כשהראה לי הקב"ה עשיתה ואמר ועשית ולפיכך כשחבר בית המקדש נגנזה המנורה כו' ע"כ יעו"ש. ולדברי מדרש זה ניחא

מיתריהם כמו דכתיב לעיל (פל"ה מקרא י"ח)
את יתדת המשכן ואת יתדת החצר ואת
מיתריהם.

למה הוצרך בצלאל לרוה"ק עמש"כ לעיל כי
תשא פל"א מקרא ג', והבן.

ל"ח כ'. וכל היתדת למשכן ולחצר
סביב נחשת. יש לדקדק למה לא כתיב ואת

פרשת פקודי

לירושלים ואני איני מעלה דבר מה עשה יצא למדברה של עירו וראה שם אבן אחת ושיבבה וסיתתה ומירקה ואמר הרי עלי להעלותה לירושלים בקש לשכור פועלים נזדמנו לו חמשה בני אדם א"ל תן לנו חמשה סלעים ואנו מעלים אותה לירושלים ביקש ליתן להם ולא נמצא בידו דבר לשעה הניחוהו והלכו להם זימן לו הקב"ה חמשה מלאכים בדמות בני אדם אמר להם אתם מעלין אבן זו אמרו לו תן לנו חמשה סלעים ואנו מעלין לך אבנך לירושלים ובלבד שתתן ידך ואצבעך עמנו נתן ידו ואצבעו עמם ונמצאו עומדים בירושלים ביקש ליתן להם שכרן ולא מצאן נכנס ללשכת הגזית ושאל בשבילם אמרו לו דומה שמלאכי השרת העלו אבנך לירושלים וקראו עליו המקרא הזה חזית איש מהיר במלאכתו לפני מלכים יתייצב כו' ע"כ, וכתב בן הרש"ש (בחי' הרש"ש) וז"ל מיד כו' ובלבד שתתן ידך עמנו ראיתי בעין יעקב שכתב שכוונתם היה שישפיע מידו כח ועזר אלוה אליהם שגדולים צדיקים יותר מלאכי השרת עכ"ל ולי נראה ע"פ מש"כ הט"ז או"ח ר"ס תע"ר וז"ל דמצינו בספר הזוהר על פסוק מה יש לך בבית שאין הוא יתברך עושה נס ליתן ברכה אלא במה שיש כבר בעולם ואפילו הוא דבר מועט אז הוא יתברך נותן ברכה להרבות המעט משא"כ כלי ריקן אין שייך לעשות ברכה לעשות בריה חדשה עכ"ל וגם כאן קרוב לומר שלכן ביקשו שיתן ידו עמם כדי שיהיה איזה ישות שיוכל לחול הברכה במעשה ידיו להוסיף כח ועצמה כו' עכ"ל בן הרש"ש, ואפשר ליישב עוד שביקשו שיתן ידו עמם כדי שע"ז יהיה הוא עמם ג"כ בירושלים, ולתירוץ בן הרש"ש י"ל דהכא נמי באמת משה רבינו התחיל בהקמת המשכן ע"י ששם ידו כדי להתחיל בהרמתו דהמשכן אבל מיד הקב"ה ברכו ונתן לו כח ועצמה לא טבעית להעמיד המשכן כולו לבד מאחר שהתחיל בהרמתו ע"י ששם ידו להרמת המשכן ומשא"כ במנורה אף תחילת מעשה לא עשה אלא רק השליכו לאור ולכן התם לא חשיב שהוא עשאה.

ועצם דברי המדרש קצת צ"ב דכיון דבתחילה לא היה לרבי חנינא חמשה סלעים ומהאי טעמא חמשה בני אדם שבאו בתחילה הניחוהו והלכו להם (וצ"ל שלא ידעו מרבי חנינא או שידעו ולא ידעו מגדולתו וצ"ב) א"כ מהיכן רצה ליתן אח"כ חמשה סלעים למלאכים ומיד כשאמרו ליתן לנו

ל"ח כ"א. אלה פקודי המשכן משכן העדת אשר פקד על פי משה עבדת הלויים ביד איתמר בן אהרן הכהן. פרש"י וז"ל משכן העדת עדות לישראל שויתר להם הקב"ה על מעשה העגל שהרי השרה שכינתו ביניהם עכ"ל, יל"ה היאך שייך לומר שויתר הקב"ה על מעשה העגל והרי ארז"ל (ב"ק נ' א') כל האומר הקב"ה ותרן יותרתו חייו כו', וי"ל דהכא ויתר היינו אחר שעשו תשובה דוקא ואף דתשובה לחוד לא הוי סגי (עיין שע"ת שע"ד) מ"מ כיון שעשו תשובה אולי ע"ז לא אמרו כל האומר כו', ועוד י"ל דהא דאמרו כל האומר כו' היינו שאומר שהקב"ה מותר לגמרי אבל במעשה העגל הקב"ה לא ויתר לגמרי שהרי נידונו בג' מיתות כדפרש"י לעיל (פל"ב מקרא כ' ד"ה וישק) ועוד שהרי אין לך פורענות שאין בה מקצת פרעון על חטא העגל וכדפרש"י לעיל (שם מקרא ד"ה וביום פקדי) יעו"ש.

ל"ח כ"ב. ובצאלל בן אורי בן חור למטה יהודה עשה את כל אשר צוה ה' את משה. עיין מש"כ לעיל כי תשא פל"א מקרא ג'.

ל"ט ל"ג. ויביאו את המשכן אל משה את האהל ואת כל כליו קרסיו קרשיו בריחו ועמדיו ואדניו. פרש"י וז"ל ויביאו את המשכן וגו' שלא היו יכולין להקימו ולפי שלא עשה משה שום מלאכה במשכן הניח לו הקב"ה הקמתו שלא היה יכול להקימו שום אדם מחמת כובד הקרשים שאין כח באדם לזקפן ומשה העמידו אמר משה לפני הקב"ה איך אפשר הקמתו ע"י אדם א"ל עסוק אתה בידך נראה כמקימו והוא נזקף וקם מאליו וזהו שנאמר הוקם המשכן הוקם מאליו מדרש רבי תנחומא עכ"ל, יל"ה ממ"נ דהרי משה השליך הככר לאור ונעשית המנורה מאליה כדפרש"י לעיל (תרומה פכ"ה מקרא ל"א) וא"כ מצינו שעשה משה מלאכה במשכן, ואת"ל דלאו עשיה דמשה היא, א"כ גם הקמת המשכן לא עשה משה, ועיין לשון המדרש שכתבנו לעיל (ויקהל פל"ז מקרא י"ז ד"ה ובמדרש) דלדברי המדרש התם באמת לא משה עשה את המנורה, ושמא המדרש הכא אזיל לשיטתיה התם, וק"ל.

והעירוני ליישב עוד דהנה ארז"ל (קה"ר א') מעשה ברבי חנינא [בן דוסא] שראה בני עירו מעלין נדרים ונדבות לירושלים אמר הכל מעלין

מאליו לא קשיא דנמצא דאין ראייה מהתם דגבור
הוה דבאמת לא הקים הוא בעצמו את המשכן.

ל"ט ל"ב. ותכל כל עבדת משכן אהל מועד ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה כן עשו. ולהלן (מקרא ל"ג) כתיב ויבאו את המשכן אל משה וגו', ולהלן (פל"ו) מקרא י"ח) כתיב ויקם משה את המשכן וגו', ולהלן מינה (מקרא כ') כתיב ויקח ויתן את העדת אל הארץ וגו', ולהלן מניה (מקרא כ"א) ויבא את הארץ אל המשכן וגו', ונמצא מבואר דבתחילה עשו את המשכן ואח"כ עשו את כליו ואחר גמר עשיית המשכן וכליו אז הקים משה את המשכן ואח"כ הכניס הכלים למשכן שהקים עתה, ולפי"ז נמצא דמעת שעשו את הכלים אחר שכבר עשו את המשכן עד הקמתו דהמשכן היו הכלים עומדים בחוץ בלא בית, ויל"ה דהא לעיל (פל"ח מקרא כ"ב) כתיב ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה עשה את כל אשר צוה ה' את משה ופרש"י וז"ל ובצלאל בן אורי וגו' עשה את כל אשר צוה ה' את משה אשר צוה אותו משה אין כתיב כאן אלא כל אשר צוה ה' את משה אפילו דברים שלא אמר לו רבו הסכימה דעתו למה שנאמר למשה בסיני כי משה צוה לבצלאל לעשות תחלה כלים ואחר כך משכן אמר לו בצלאל מנהג העולם לעשות תחלה בית ואח"כ משים כלים בתוכו א"ל כך שמעתי מפי הקב"ה אמר משה בצל אל היית כי בוודאי כך צוה לי הקב"ה וכן עשה המשכן תחלה ואח"כ עשה כלים עכ"ל, וקשיא דאף עתה שעשה בצלאל את המשכן תחלה ואח"כ את הכלים, מה הרויח בזה, והרי להתבאר מהמקראות למעלה נמצא מבואר דהיה זמן שהיו הכלים בחוץ, ושמה י"ל דבצלאל נתכוין לומר הכי שאם יעשו קודם הכלים ואח"כ את המשכן נמצאו הכלים עומדים בלא בית גם זמן עשיית המשכן וגם זמן הקמת המשכן, ומשא"כ עתה שהיו הכלים בחוץ רק עד הקמת המשכן ולא היו צריכים הכלים להמתין גם לעצם עשיית המשכן, שהרי זמן עשיית המשכן גדול מזמן הקמתו.

מ' ל"ה. ולא יכל משה לבוא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן וכבוד ה' מלא את המשכן. פרש"י וז"ל ולא יכול משה לבוא אל אהל מועד וכתוב אחד אומר ובבא משה אל אהל מועד בא הכתוב השלישי והכריע ביניהם כי שכן עליו הענן אמור מעתה כל זמן שהיה עליו הענן לא היה יכול לבוא נסתלק הענן נכנס ומדבר עמו

חמשה סלעים היה צ"ל להם שאין לו, ושמה י"ל דבאמת היה לו אף בתחילה (דאל"כ איך ביקש מהחמשה הראשונים וזה י"ל שעדיין לא ידע שאין לו חמשה סלעים ואולי פחות היה לו) והקב"ה העלים לו אותם ממנו כדי לזמן לו המלאכים וכן משמע קצת לשון המדרש דאמר ולא נמצא בידו דבר "לשעה", ועוד י"ל דבאמת בתחילה לא היה לו אבל אח"כ הקב"ה הכין לו, והוא נס בתוך נס דמלבד המלאכים שבאו לעוזרו היה ג"כ הנס דהחמישה סלעים, וארו"ל (תענית כ"ד ב') שהיה רבי חנינא בעל ניסים יעו"ש, ועוד ארו"ל (סטה מ"ט א') משמת רבי חנינא בטלו אנשי מעשה ופרש"י וז"ל אנשי מעשה בטוח בחשיבותו ועושה מעשים מופלאים כדאמר בתענית נמטי כשוריד יאמר לחומץ וידלוק ולעזים להביא זאבים בקרניהם עכ"ל, ובספר ראשית חכמה (שער אהבה פ"ו) כתב שמעתי מרבותי מנסים שנעשו לאנשים יחידים ע"י אליהו בענין הפרנסה יעו"ש.

הנה מלישנא דקרא דכתיב ויביאו את המשכן אל משה לכאורה משמע כפשוטו שהביאו את כל המשכן אל משה והטעם פרש"י (כדלעיל) משום שלא היו יכולין להקימו, ויל"ה למה לא הלכו לשאול את משה היאך להקים את המשכן בלי ליקח את כל המשכן אל משה ולשואלו, וכי בשביל לדעת איך להקים את המשכן צריך לזה להביא את כל המשכן אל משה, וצ"ב.

יל"ה דהרי משה רבינו היה גובהו עשר אמות כדאמרי' (נדרים ל"ח א'). וא"כ למה לא היה יכול להרים המשכן (כדפרש"י וכדלעיל) שגם היו קרשיו עשר אמות, ואת"ל מפני שמשקל הקרשים היה כבד מאוד מ"מ מבחינת הכובד היו יכולים לעוזרו, ואין ליישב שבשביל להכניס הקרשים לתוך האדנים היה צריך להרים יותר מעשר אמות ולכן לא היה יכול משה להרימם, דדוחק לומר כן, וצ"ב.

אמרי' (נדרים ל"ח א') אמר רבי יוחנן אין הקב"ה משרה שכינתו אלא על גבור ועשיר וחכם ועניו וכולן ממש גבור דכתיב ויפרוש את האהל על המשכן ואמר מר משה רבינו פרסו וכתוב עשר אמות ארך הקרש וגו' אימא דאריך וקטין כו', וכתב הרא"ש וז"ל דאריך וקטין אריך בקומה וקטין בכח (וכן פירש הר"ן) תימה אמאי לא יליף מקרשים דכתיב וישם את המשכן עכ"ל, והנה לפרש"י הכא שמשא לא הקימו ממש רק כיון שהתחיל מיד נזקף המשכן וקם

עכ"ל, יל"ה דהא כתיב להלן (מקרא ל"ו) ובהעלות הענן מעל המשכן יסעו בני ישראל בכל מסעיהם, ולהלן מיניה (מקרא ל"ז) כתיב ואם לא יעלה הענן ולא יסעו עד יום ההעלות, וא"כ איך פרש"י דכשנסתלק הענן נכנס משה ומדבר עם הקב"ה והרי מיד כשנסתלק הענן בני"י נסעו, ועוד יל"ה דכיון דבכל עת שהיה הענן על המשכן לא היה יכול משה לבוא אל אהל מועד א"כ איך נכנסו משה ואהרן להקטיר הקטורת ביום השמיני למילואים וכדפרש"י (ויקרא שמיני פ"ט מקרא כ"ג) יעו"ש, ושוב נמצא דכתבו הרשב"ם והחזיקוני וזה לשונם ולא יכול משה לבא אל אהל מועד בשעת הקמתו כי שכן עליו הענן מיד להראות חיבתו של הקב"ה על ישראל אחרי כן היה מסתלק הענן מתוך האוהל ושכן על הארון כדכתיב ונועדתי לך שם ודברתי אתך וגו' מבין שני הכרובים ואז בא

משה אל אהל מועד כדכתיב ובבא משה אל אהל מועד לדבר אתו וישמע את הקול וגו' מבין שני הכרובים וידבר אליו וכן אתה מוצא בבית עולמים ולא יכלו הכהנים לעמוד לשרת מפני הענן כי מלא כבוד ה' את בית ה' בשעת השלמת הבית היה הקב"ה מקדשו בענן ואח"כ היה מצמצם שכינתו על הארון בין הבדים עכ"ל, ולפי"ז ניחא קושיא א' דנכנס משה ומדבר עם ה' אחר שההענן נסתלק וצמצם הקב"ה שכינתו על הארון וכשהענן עלה מהארון אז נסעו בני"י, וקושיא ב' נמי ניחא דנכנסו משה ואהרן ביום השמיני למילואים כשהענן נסתלק מתוך האוהל וצמצם הקב"ה שכינתו על הארון, וק"ל. ויה"ר מלפני הבורא יתברך שמו שיכנה בית המקדש במהרה בימינו וישרה שכינתו בתוכנו במהרה בימינו אמן כן יהי רצון.

ברוך רחמנא דסייען

בברכה מרובה, בידידות רבה,
אהרן בהגאון הגדול ר' יעקב הלוי שליט"א גרנדש
חזון איש 2/2 זכרון יעקב, ארץ ישראל. פל: 0548408381.